

KONTROLLUTVALGET I VESTBY KOMMUNE

ÅRSRAPPORT 2015

1. KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER

1.1 Kommuneloven § 77

Bestemmelsen om at kommunen skal ha kontrollutvalg er tatt inn i kommuneloven av 25. september 1992 nr. 107 i § 77 om Kontrollutvalget. Kommunal- og regionaldepartementet har med hjemmel i kommunelovens § 77 nr. 11 vedtatt forskrift om kontrollutvalg som trådte i kraft fra 1. juli 2004. Jf. rundskriv H-15/04.

For at kommunestyret skal være orientert om kontrollutvalgets arbeid blir det hvert år utarbeidet en årsrapport som framlegges for kommunestyret. Rapporten tar for seg de oppgaver kontrollutvalget er pålagt i henhold til forskriften og hvordan utvalget har løst sine oppgaver.

1.2 Forskriftens bestemmelser om utvalgets oppgaver

I forskriftens § 4, 1. ledd, er kontrollutvalgets ansvar og oppgaver definert:

" Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale eller fylkeskommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, herunder påse at kommunen eller fylkeskommunen har en forsvarlig revisjonsordning

Forskriftens § 5, 1.ledd, om kontrollutvalg sikrer at utvalget kan innhente alle nødvendige opplysninger:

"Kontrollutvalget kan hos kommunen eller fylkeskommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene. For kontrollutvalgets medlemmer og dets sekretariat gjelder forvaltningslovens alminnelige bestemmelser om taushetsplikt, jf. forvaltningsloven § 13 mv."

Utvalgets viktigste oppgaver er:

- Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap og kommunale eller fylkeskommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruks, eller avtaler med revisor. Jf. § 6. *Regnskapsrevisjon*
- Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon i samsvar med bestemmelsene i dette kapittel. Jf. § 9, 1. ledd. *Forvaltningsrevisjon*
- Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m. Jf. § 13. *Selskapskontroll*
- Kommunestyret eller fylkestinget avgjør selv om kommunen eller fylkeskommunen skal ansette egne revisorer, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med annen revisor. Vedtaket treffes etter innstilling fra kontrollutvalget. Jf. § 16, 1.ledd. *Valg av revisjonsordning. Valg av revisor*

2. KONTROLLUTVALGET I 2015

Kontrollutvalget i Vestby har 5 medlemmer, og har i 2014 bestått av følgende medlemmer:

Før kommunevalget:

Medlemmer:

Siri Hov Eggen, A (leder)
Jon E. Angset, Frp(nestleder)
Grethe Lill H. Grytan, SV
John Arne Kjenn, SP
Paal Jargel, H

Personlige varamedlemmer:

Gunvor Vedvik, A
Ezzat Gaballa, Frp
Torbjørn Mehl, SV
Inger Randem, SP
Rune S. Tessem, H

Etter kommunevalget:

Jeanette Hoel, FrP (leder)
Paal Jargel, H (nestleder)
Lars Johan Rustad, KrF
John Arne Kjenn, SP
Ann Vølstad, V

Magnus Hem, Frp
Jeton Morina, H
Kristoffer Haakonsen, KrF
Inger Randem, SP
Torbjørn Mehl, SV

Pga. forfall møtte Ezzat Gaballa og Torbjørn Mehl som varamedlemmer på henholdsvis to og tre møter.

Kontrollutvalget har i 2015 hatt 9 møter, hvorav ett var basert på skriftlig saksbehandling, og behandlet 44 saker. I tillegg kommer flere Eventuelt-saker.

Paal Jargel og John Arne Kjenn ble påmeldt den nasjonale kontrollutvalgskonferansen arrangert av NKRF den 4. og 5. februar.

Kontrollutvalget har fra 2013 vært medlem av Forum for kontroll og tilsyn (FKT). Jon E. Angset ble meldt på FKTs fagkonferanse og årsmøte 3. og 4. juni.

Utvalget har vedtatt et strateginotat for sitt arbeid som skal ajourføres årlig, sist gang den 15. oktober 2014. Til hjelp i arbeidet fører kontrollutvalget en rullerende aktivitetsplan som inneholder en oversikt over de lovmessige sakene utvalget skal behandle i løpet av året, samt status for forvaltningsrevisjonsprosjekter og andre saker som utvalget har vedtatt.

Kontrollutvalget har tidligere bedt om at godtgjøringen til folkevalgte blir gjennomgått. Kommunestyret vedtok høsten 2015 at kontrollutvalgets medlemmer skal ha en fast godtgjøring lik 1% av ordførerens godtgjøring. Lederen får dobbel fast godtgjøring.

Offentlighetsloven og særlover regulerer innbyggernes rett til innsyn i forvaltningens dokumenter og disse skal være offentlige så langt det ikke er gjort unntak i lov eller i medhold av lov. FIKS har ansvaret for journalføringen av post til og fra kontrollutvalget og for utvalgets arkiv.

Kommunelovens regler om møteoffentlighet i § 31 gjelder for kontrollutvalget.

Innkallinger, sakspapirer, rapporter og protokoller fra kontrollutvalgets møter legges ut på kommunens internettsider og på FIKS sine internettsider.

3. SEKRETARIATET

I Kontrollutvalgsforskriftens § 20 om sekretariat heter det at kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget har tilfredsstillende sekretariatsbistand.

Sekretariatsfunksjonen kan verken legges til kommunens administrasjon eller til den som utfører revisjonsoppgaver for kommunen.

Forskriftens krav er ivaretatt ved at det er etablert et interkommunalt samarbeid om sekretariatet. Follo interkommunale kontrollutvalgssekretariat (FIKS). Samtlige Follo-kommuner deltar: Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby og Ås. Ås er vertskommune for sekretariatet. Samarbeidet er hjemlet i kommunelovens § 27. Lederne av kontrollutvalgene utgjør styret for FIKS. Styret har i henhold til kap. 7.5 i vedtektene ansvaret for driften av sekretariatet. Det enkelte kontrollutvalg bestemmer for øvrig sekretariatets arbeidsoppgaver.

Jan T. Løkken i FIKS har i 2015 vært sekretær for utvalget.

4. BUDSJETT FOR KONTROLL OG TILSYN FOR 2016

Kontrollutvalgsforskriften § 18 slår fast at det er kontrollutvalget som skal innstille om budsjett for kontroll og tilsyn i kommunen. Budsjettforslaget fra kontrollutvalget kan bare endres av kommunestyret.

Utvalget avga innstilling overfor kommunestyret om budsjettet for revisjonen, sekretariatet og egne utgifter i møtet den 26. august..

Budsjett for kontroll og tilsyn for 2016 og tre foregående år:

	2013	2014	2015	2016
Regnskapsrevisjon	462 712	430 790	476 000	357 000
Forvaltningsrevisjon	405 000	437 500	425 000	550 000
Sekretariat	169000	213 000	222 000	238 000
Utvalget	72 000	94 000	113 000	181 000
Sum	1 108 712	1 248 500	1 271 000	1 326 000

Budsjettet for utvalgets egne utgifter omfattet blant annet deltakelse på oppstartkonferansen og innkjøp av ipader til utvalget, til sammen kr 87 500.

5. UTVALGETS ARBEIDSOPPGAVER I 2014

5.1 Tilsyn med revisjonen

Kontrollutvalget skal i henhold til kontrollutvalgsforskriften § 4 påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning og skal blant annet påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte, jf. § 6 i forskriften.

Avtalen med BDO som regnskapsrevisor utløp 30. april 2015. Etter konkurranseutsetting innstilte kontrollutvalget den 10. desember 2014 overfor

kommunestyret om valg av regnskapsrevisor. Kommunestyret valgte 2. februar KPMG for perioden 1. mai 2015 til og med 30. april 2017, med opsjon for oppdragsgiver til å kunne forlenge avtalen med 1 + 1 år. I henhold til avtalen skal regnskapsrevisjonen utføres til en fast årlig pris, men kan reguleres etter endringene i konsumprisindeksen.

BDO – regnskapsrevisjon fram til 1. mai 2015

BDO var kommunens regnskapsrevisor fram til 1. mai 2015. BDO deltok i utvalgets møter fram til og med 5. mai 2015. Fram til denne dato deltok BDO i utvalgets møter og rapportert fortløpende om sitt arbeid. Oppdragsansvarlig revisor var Terje Tvedt, mens revisor Stein Jøraandstad var BDOs faste representant i møtene. I utvalgsmøtet 5. mai behandlet utvalget revisjonens rapport for revisjonsåret 2014. BDO la også fram revisjonsberetningen for kommunen og havnen for 2014 og revisjonsbrev nr. 7, se nedenfor.

KPMG – regnskapsrevisjon fra 1. mai 2015

KPMG har deltatt i de fleste kontrollutvalgsmøtene etter at selskapet overtok som regnskapsrevisor for kommunen. I møtet den 24. juni orienterte oppdragsansvarlig revisor, Siv Karlsen Moa om oppstarten av revisjonsarbeidet. Den 9. desember behandlet utvalget en rapport fra KPMG med oppsummering av revisjonen høsten 2015.

5.2 Oppgaver ved regnskapsrevisjon

Kommunens årsregnskap og årsmelding

Som kontrollorgan på vegne av kommunestyret skal kontrollutvalget behandle kommunens regnskaper og på grunnlag av regnskapene, årsmeldingen og revisjonsberetningen, avgi uttalelse til kommunestyret.

Kontrollutvalget vedtok i sitt møte 5. mai følgende uttalelse om kommunens regnskap for 2014:

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen fra BDO AS datert 15. april 2015 og rådmannens årsberetning.

Ut over ovennevnte har kontrollutvalget ikke merknader til Vestby kommunes årsregnskap for 2014.

Kontrollutvalget anbefaler at kommunestyret godkjenner det fremlagte regnskapet for Vestby kommune for 2014.

Vedtaket oversendes kommunestyret med kopi til formannskapet.

BDO kommenterte i revisjonsrapporten for 2014 (nummerert brev nr. 7), datert 24. juni 2015, forhold knyttet til regnskapet hvor det er avdekket feil eller rom for forbedringer. Kommunens administrasjon kommenterte brevet i sitt brev av 4.

august. Kommunen var uenig med revisjonen på noen punkter, men ville følge opp andre. Kontrollutvalget vedtok 26. august å ta saken til orientering.

Vestby havns årsregnskap

Driften av havnen er en del av kommunens virksomhet og lagt under resultatområdet eiendom.

Kontrollutvalget behandlet Vestby Havns årsregnskap og årsmelding for 2014 den 5. mai 2015. Utvalget anbefalte kommunestyret å godkjenne det fremlagte regnskapet.

5.3 Tilsyn med forvaltningen

I henhold til Kontrollutvalgsforskriften § 4 skal kontrollutvalget, på vegne av kommunestyret, stå for et løpende tilsyn med forvaltningen i kommunen. Med forvaltningen menes hele administrasjonen og alle virksomheter i kommunen og alle råd og utvalg med unntak av kommunestyret selv. Utvalget rapporterer direkte til kommunestyret.

Forvaltningsrevisjonen spiller en viktig rolle i dette tilsynet og har i hovedsak vært ivarett ved at revisjonen gjennomfører prosjekter etter oppdrag fra kontrollutvalget som definerer mål og problemstillinger. Arbeidet baserer seg på Plan for forvaltningsrevisjon for 2013 – 2016 som kommunestyret, etter innstilling fra kontrollutvalget, vedtok planen 14. desember 2012.

Kommunestyret vedtok om revisjonsordning har som konsekvens at forvaltningsrevisjonsprosjektene skal konkurransesettes for hvert år og valget av revisor for det enkelte prosjekt må gjøres av kommunestyret.

Prosjekter i 2015

Kontrollutvalget valgte i møtet den 12. november 2014 «PPT» og «beredskap» som tema for forvaltningsrevisjonen dette året. Utvalget godkjente mål og problemstillinger for prosjektene den 21. januar 2015. Prosjektene ble konkurransesatt ved at tre selskap ble invitert til å levere tilbud. Alle tre leverte tilbud. På grunnlag av en evaluering av tilbudene basert på pris og kvalitet, vant BDO konkurransen.. Kommunestyret valgte, etter innstilling fra kontrollutvalget, den 20. april BDO som revisor for de to prosjektene. I møtet den 5. mai godkjente kontrollutvalget revisjonens forslag til prosjektplaner for de to prosjektene.

Rapporten fra BDO om **gjennomgang av PP-tjenesten** ble behandlet av kontrollutvalget i møtet den 9. desember. Rapporten konkluderer med at kommunen har hensiktsmessige rutiner for å fange opp behov for spesialpedagogisk bistand i skolene og barnehagene. Ressurssituasjonen er likevel ikke tilstrekkelig for å håndtere antallet henvisninger som kommer. Revisjonen anbefalte blant annet kommunen å se på ressurssituasjonen. Kontrollutvalget vedtok å sende rapporten over til kommunestyret med innstilling om at rådmannen bes følge opp rapportens anbefalinger.

Rapporten fra BDO om **samfunnssikkerhet og beredskap** ble også behandlet av kontrollutvalget i møtet den 9. desember. Revisjonen konkluderte i rapporten med at kommunen må gjennomføre vesentlige forbedringer i beredskapsarbeidet dersom den fullt ut skal ivareta formålet med lovverket om å ivareta befolkningens sikkerhet. Revisjonen foreslo en rekke tiltak for å oppfylle lovverkets krav og for å få et best mulig beredskapsarbeid. Kontrollutvalget innstilte ovenfor kommunestyret om at rådmannen bes følge opp rapportens anbefalinger og melde tilbake til kontrollutvalget innen ni måneder.

Rådmannens oppfølging av tidligere rapporter

Kontrollutvalgsforskriften § 12 pålegger kontrollutvalget ansvaret for at kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon blir fulgt opp. Utvalget skal også gi rapport til kommunestyret om hvordan kommunestyrets vedtak er fulgt opp.

Rådmannens tilbakemelding om oppfølgingen av rapporten om **hjemmetjenesten** ble behandlet av utvalget den 11. november. Tilbakemeldingen viste at administrasjonen har iverksatt eller er i god gang med oppfølgingen av revisjonens anbefalinger. Kommunestyrets sluttet seg i møtet den 7. desember til kontrollutvalgets innstilling om å ta rådmannens tilbakemelding til orientering.

Rapporten om **rådmannens internkontroll** ble behandlet av kommunestyret den 2. februar 2015. Kommunestyret ba rådmannen følge opp revisjonens anbefalinger og melde tilbake til kontrollutvalget innen seks måneder. Rådmannens tilbakemelding om oppfølgingen ble behandlet i kontrollutvalgets møte den 11. november. Tilbakemeldingen viste at rådmannen ikke var helt i mål med oppfølgingen av alle anbefalingene. Kontrollutvalget vedtok derfor å be om en ny rapport fra rådmannen innen 1. mars 2016.

5.5 Selskapskontrollen 2015

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper med mer (jfr. Kontrollutvalgsforskriften § 13). Dette innebærer en kontroll rettet mot selskapene i form av eierskapskontroll og/eller forvaltningsrevisjon. Selskapskontrollen omfatter interkommunal selskaper og heleide kommunale aksjeselskaper. Vestby kommune har eierinteresser i til sammen seks selskap hvor det kan drives selskapskontroll: Næringstjenester AS, Follo krisesenter og incestsenter IKS, Movar IKS, Follo kvalifiseringssenter IKS, Mosseregionens legevakt IKS og Søndre Follo Renseanlegg IKS. Selskapskontroll av eierstyringen er lagt til FIKS.

Kontrollen i 2015 omfattet alle selskapene og ble gjennomført av FIKS. Kontrollen var en eierskapskontroll hvor en undersøkte om den som utøver kommunens eierinteresser gjør dette slik kommunestyret har fastsatt. Kontrollutvalget vedtok rammene for kontrollen den 5. mai 2015 og kontrollen skulle fokusere på i hvilken grad selskapene har fulgt opp tiltakene i kommunenes Eiermeldinger. Rapporten konkluderte med at selskapene hadde fulgt opp de fleste tiltakene i Eiermeldingene. Kontrollutvalget behandlet rapporten den 27. januar 2015 og vedtok å oversende

saken til kommunestyret med innstilling om at kommunens eierrepresentant i selskapene bes følge opp rapporten.

5.5 Andre kontroller

I tillegg til de kontrollformene som er beskrevet ovenfor, skal kontrollutvalget gjennomføre et løpende tilsyn med forvaltningen på andre måter, jf. kontrollutvalgsforskriftens § 5.

Ordførerens telefoniutgifter

På bakgrunn av oppslag i Moss avis ba kontrollutvalget i sitt møte 10. desember 2014 om en skriftlig redegjørelse fra ordfører John Ødbehr med en spesifisering av hans mobil- og datautgifter/telefoniutgifter fra 2010 og fram til dags dato. Ordførerens skriftlige redegjørelse ble drøftet i møtet den 21. januar 2015. Oversikten inneholdt ikke den spesifisering som utvalget hadde bedt om og rådmannen ble bedt om å oversende utvalget en oversikt. En spesifisert oversikt over ordførerens telefoniutgifter i de fem siste årene forelå til møtet den 5. mai. Kontrollutvalget pekte i sitt vedtak bl.a. på at ordførerens utgifter, sammenlignet med utgiftene til andre ordfører i regionen, var svært høye. Saken ble oversendt kommunestyret med innstilling om at det bør lages utfyllende regler om ordføreren og folkevalgtes telefonbruk og rapporteres om bruken i tertialrapportene. Kommunestyret behandlet kontrollutvalgets innstilling den 18. mai og vedtok at det fant ordførerens bruk av kommunal mobiltelefon sterkt kritikkverdig. Kommunestyret ba kontrollutvalget før 7. september gjennomgå ordførerens data- og mobilkostnader på nytt for å avdekke omfanget av bruk som var åpenbar utenomtjenestelig og inkludere årene 2008 og 2009. Ordføreren ønsket ikke å gi kommunen innsyn i detaljerte lister over oppringte numre fra hans mobiltelefon. Rådmannen innhentet etter anmodning fra FIKS en juridisk vurdering av om kontrollutvalget har rett til innsyn i oppringte nummer fra ordførerens telefoner. Advokatfirmaet Haavind konkluderte med at kommunen ikke har rett til innsyn i spesifisert telefonregning som også omfatter private samtaler. Firmaet mente utvalgt kunne be ordføreren sladde de private elementene som ikke gjaldt utøvelsen av vervet som ordfører. Kontrollutvalget fulgte opp denne anbefalingen og ba ordføreren legge fram en sladdet liste. Resultatet av ordførerens gjennomgang forelå til kontrollutvalgets møte den 19. august. Pga. lovreglene hadde ikke Telenor anledning til å spesifisere lister eldre enn tre måneder. I disse månedene utgjorde ordførerens private telefonutgifter ca 26 % av de totale utgiftene. I utvalgets innstilling om vedtak fra kommunestyret het det bl.a. at ordførerens utgifter til utenomtjenestelig bruk av telefoni ikke er forenlig med kommunens godtgjøringsreglement. Ordføreren ble oppfordret til ytterligere tilbakebetaling for slik bruk. Kommunestyret sluttet seg den 7. september, med ett tillegg, til kontrollutvalgets innstilling.

Godkjenning av bruksendring av 2. etg. i ordførerens garasje

Plan- og miljøutvalget ba i vedtak av 1. juni 2015 om kontrollutvalgets vurdering av en byggesak hvor det ble gitt tillatelse til bruksendring og utstedt ferdigattest til et areal som ikke var tillatt bygd. Garasjen tilhørte kommunens ordfører.

Kontrollutvalget behandlet saken den 24. juni. I innstillingen om vedtak fra kommunestyret het det bl.a. at det er kritikkverdig at kommunens fremste tillitsvalgte i denne saken ikke har fulgt opp sin opplysningsplikt. For framtida ble administrasjonen bedt om å kontrollere at byggesøknader er i tråd med retningslinjene. Dispensasjonssøknader fra folkevalgte og ansatte på ledernivå skal behandles i plan- og miljøutvalget og hjelp i byggesaker til disse gruppene bør generelt skje via forhåndskonferanser.

Plasseringen av garasjen til Tom Anders Ludvigsen

Kontrollutvalget vedtok 19. august å få nærmere belyst saken vedr. Tom Anders Ludvigsens garasje. Til utvalgets møte den 26. august forelå dokumentasjon i saken fra administrasjonen. Tom Anders Ludvigsen, plan- og miljøutvalgets leder og rådmannen redegjorde for saken i møtet. Kontrollutvalget vedtok å ta saken til orientering.

Ordføreren og levering av mat fra cateringselskap

Et oppslag i Moss avis 19. juni koblet ordføreren til et cateringselskap som leverer mat til kommunen. Kontrollutvalget ba i sitt møte den 24. juni om et notat fra rådmannen vedr. rutiner for innkjøp av mat fra cateringselskap i forbindelse med kommunale arrangement. Rådmannens redegjørelse forelå til utvalgsmøtet den 19. august. I notatet gikk det frem at det ikke var gjort innkjøp fra slike tjenester fra de selskapene som det ble påstått at ordføreren hadde forbindelser til. Utvalget vedtok å ta redegjørelsen fra rådmannen til orientering.

Etiske utfordringer i kommunen

Utvalget satte 21. januar de etiske utfordringer i kommunen på dagsorden og hadde en dialog med ordføreren og rådmannen om dette temaet. Utvalget vedtok en innstilling til kommunestyret om at kommunestyret ønsket å ha en aktiv rolle i den videre utvikling av de etiske retningslinjene. Kommunestyret sluttet seg den til innstillingen og vedtok i tillegg å nedsette en bredt sammensatt arbeidsgruppe om saken.

Kommunens utleie av lokaler

Utvalget vedtok 4. mars å be rådmannen om en redegjørelse om hvordan kommunen sikrer sine interesser ved utleie av lokaler. Rådmannen svarte at ved nye kontrakter kreves seks måneders husleie som depositum. Omfanget av utleie er beskjedent. Kontrollutvalget vedtok 5. mai å ta redegjørelsen til orientering.

Vestby, den 9. mars 2016

Jeanette Hoel
leder

Paal Jargel
nestleder